

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преглату ваља сласти упућеницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

САСТАНАК

одбора општине београдске држан 24 Марта 1888 г.

почет у 6 часова по подне.

(по стенографским белешкама)

(СВРШЕТАК)

Мил. Маринковић. Ја бих хтео да кажем, да не дагубимо око тога. Ако општина има права онда нека га тражи, па свршена ствар.

Председник. На начој управној седници ми смо бравили то, колико смо могли. Дакле, ја мислим, да не ћемо моћи да се боримо. Но г. одборник, мислим, хтео је, да видимо има ли каквог уговора између нас и државе. Због тога ћу ја наредити, да се сва акта о томе нађу.

П. Видаковић. Ако је први и други одбор радио онако, како је хтео, не морамо и не треба и ми сад тако да радимо.

Управна седница, кад је водила преписку с државном власти, требала је да разгледа у архиви и по актима, има ли каквих уговора о овоме и тада би могли нешто да радимо. Како нам се та ствар данас подноси, држим, да ни један од нас не може ништа радити. Свако решење, које би донели, мислим, да би било донето на памет, дотле док се не види, на којој основи лежи та нагодба. Ја сам о томе више приватно сазнао, да ни они сами нису сигурни, да имају право.

Св. Караџевић. Ја бих се сложио с г.г. Мостићем и Велизарићем, да одговоримо управи, да смо одредили комисију, која ће извидети да ли ми имамо право или они, и ако ми имамо право, онда ће сва кирија, коју плаћамо за ноћне стражаре пасти на њихов терет. Цела Србија плаћа жандарме а ми сами плаћамо ноћне чуваре. Кад ми сами издржавамо чуваре, онда ако су обећали, да им они дају квартир, треба то и да тражимо.

М. Мосић. Ми би о овој ствари могли само с два гледишта говорити. То је с гледишта, ако смо ми у праву, ако је држави дужност, да наше ноћне стражаре снабдева са станом, а друго ако је то држава чинила са своје добре воље.

Пре но што би могли ствар с ма ког гледишта расправљати има и једно треће гледиште, а то је: што је ова ствар изнета као хитна.

Држава нам каже: „немате с нама никаква уговора; гледајте, где ћете да еместите ваше стражаре, које смо трпели до сад за то, што смо хтели.“

Ја бих на првом месту молио г. председника, да изнесе пред одбор питање: сматра ли одбор ово питање као питање хитне природе? па ако је тако, онда морамо да решимо одмах. А за она два друга предлога нека покупи све податке, и, то би био предмет нашег решавања у другом реду.

Ја молим г. председника да у том смислу учини предлог.

М. Велизарић. Да ли је плац, на коме је текија, доиста држава поклонила општини, ако је тако, онда ми можемо сњиме располагати.

Председник. Тај нам је плац поклоњен, да на њему подигнемо варошки суд. То нам је обећано. Ми још немамо тапије. Ја сам се тиме и бранио, да је то наша својина, но они ми кажу, да нам је тај плац дат само за варошки суд а ни за шта друго. Молим вас, господо, да ми одговоримо Управи, а можемо одредити комисију, која ће ту ствар испитати, и ако она нађе, да смо ми неправедно оштећени, тражићемо накнаду.

Не ће бити у интересу општине, ако се не одржи потпуна хармонија са државном власти.

Б. Новаковић. Има ли акта о томе, како држава даје тај плац општини, има ли каквих услова?

Председник. Нисам спреман да вам на то питање одговорим, јер ми нису акта при руци.

М. Велизарић. Ја знам, да се то говорило, али не знам, да ли је дато. То би требало, да се зна, јер није било одавна.

Гл. Јосифовић. Мора бити, да је то на основу каквих акта учињено.

Председник. Свакако ће бити акта о томе али они кажу: док не начините суд, то није ваше.

Дим. Миловановић. Ја бих предложио: да се одреди једна комисија, која ће ту ствар извидети; међу тим председништво нека јави управи, да ћемо јој у року од три дана одговорити. Јер овако изгледа, као што се наводи, да је то наш плац који нам је дат за варошки суд. За што да се олако лишимо права, ако га имамо.

М. Велизарић. Господин председник се непрестано плаши, да не дођемо у сукоб с државом. Ја мислим да овде нема никаква сукоба. Ми просто бранимо своје интересе. Све је питање у томе: да ли је то наша својина, или није? То је сва ствар.

К. Црногорац. Према ономе, што је г. председник поднео, држим, да је први део говора г. Мостићева коректан. Он тумачи буквално, да смо ми дужни да одговоримо без оклевања полицији. Онај други део, у коме тражи, да

одредимо комисију, заиста је врло уместан и ми треба да га препоручимо г. председнику, да то учини тим пре, што нам то г. Мостић као правник предлаже. Ми не ћемо изгубити наш право и сам мислим, ако комисија доцније пронађе, да заиста имамо право, да задржимо текију за наше стражаре. Молим вас, господо, да ову ствар решимо гласањем.

Б. Новаковић. Питање се не може решити, док се не сазна, да ли је тај плац општински или државни. Ако није наш онда се не можемо противити, јер су ноћни стражари наша установа, о томе нема говора — само је овде питање: да ли је тај плац наш или није?

П. Видаковић. Не би требало ову ствар тако напрецац да решавамо. Нека нам се нађу акта, па ћемо тек онда решити. Ја мислим да много шта не ћемо решавати овако, како су други одбори решавали. Немојте, да нам кажу: па и овај је одбор као и остали.

М. Мостић. Мени још зује у ушима последње речи наше заклетве: да штитимо интересе општинске и државне. Овде су интереси и општински и државни. Овде су, у овом питању интереси општински и државни тако смешани, да се не даду на трупац пресећи, па да се каже: ово су општински а ово државни.

Кад данас нијемо у положају, да тачно и праведно према стању ствари решимо питање о интересима општинским или о интересима државним, онда треба да се ограничимо и да решимо оно, што можемо.

Ја мислим, да ми, као преставници општине београдске, треба да будемо предујетљиви према Управи Вароши Београда.

Она тражи од нас једним уобичајеним начином одговор. Општина треба, да да одговора задржавајући себи право, да доцније накнадно ми утврдимо, ко је у праву — општина или држава. Можемо данас решити, да уступамо а после право стање ствари да констатујемо. Само треба Управи, да се одазовемо.

Но овде је покренуто још једно питање о својини земљишта. На првом месту долази да ли има каквих акта, којима би се редовним законским путем доказало, да је доиста то земљиште прешло у својину општинску.

Имам још да приметим, да треба врло добро уочити и ту околност: ако је доиста држава то земљиште уступила општини, то не значи још, да је уступљено и право употребе зграда, које су на њему, тим пре, што је свима нама по чувењу познато, да је држава уступила то под извесним условом: да тамо сместимо варошки суд. Ви врло добро знате, шта је то у правном смислу услов. Кад се тај услов испуни, онда тек настаје наше право.

Ја мислим, да се ми према управи Вароши Београда не можемо понашати као парнична странка.

Држим да између нас и Управе треба да постоји предујетљивост и искреност. Ако имамо тапију управа нам не може отети наше право, јер ми тек тапијом постајемо сопственици и за то ако немамо тапије учинићемо велику погрешку.

Дакле, кад немамо доказа о томе, за што не би одбрили Управи под условом, да ћемо ми потражити сва могућа дата да докажемо: да она није у праву, и да ово чинимо, што немамо при руци јасна дата да то можемо брањити.

Председник. Жели ли још ко год да говори („Доста је говорено.“) Ја предлажем: да се Управи одговори, да оп-

штина, пристаје, да се стражари иселе од првог Маја, но задржавајући себи право, да се увери, да ли тај терет пада на државу или на општину.

Ја мислим, да ми изберемо комисију, која ће све оно што је г. Видаковић предложио, учинити. Та ће комисија видети, да ли се може колико стражара сместити у ватрогасној кући.

Мика Ђорђевић. Изнесите уједно и предлог г. Миловановића, да се одговори управи да ће јој општина дати дефинитиван одговор.

Св. Караџевић. Ја сам најпре казао: да ми одговоримо да ће општина наћи квартире стражарима и да је одредила комисију, која ће испитати, да ли је држава у праву или није.

Председник. Ја ћу ставити питање: ко је за мој предлог казаће „за“, а ко је за предлог г. Миловановића, казаће: „против.“

Св. Караџевић. Ако је ствар хитна, као што рекосте, онда сам за то, да се одговори одмах, а ако није, онда да саставимо комисију, која ће у року од 3 дана одговорити.

Председник. Ја опет морам да кажем, да је ствар врло хитна. Ја морам, да дам одговора најдаље до сутра у јутру.

К. Главичић. Ову је ствар врло незгодно решити: држава хоће да заштити своја права, а ми хоћемо наше.

Држим, да ће најбоље бити, да одговоримо управи, да ми пристајемо, да иселимо стражаре, али задржавамо право себи, да видимо има ли држава право или не. („Тако је“). Држим, да је ово довољно јасно.

Председник. Сад имамо некаква 3 предлога. Оћете ли, да сва три ставим на гласање?

Св. Караџевић. Онда ставите питање: ко је за то, да се одмах одговори, и ко је за то, да се одговори у року од 3 дана.

Председник. Дакле, ко је за то, да се Управи одмах одговори да ћемо се иселити од првог Маја, казаће „за“, а које против тога, казаће „против.“

Св. Караџевић. Ја мислим, да то решимо устајањем и седењем. („Врло добро“). После гласања.

Председник. Дакле закључено је да се одговори државној власти после три дана док комисија извиди овај предмет. — Сад вас молим да одредите комисију.

К. Главичић. Већина је решила ово тако, но ја отворено кажем, да сумњаме ће се од овог решења имати вајде и да ће се ова ствар свршити у корист општине. Сутра је празник, и неће се моћи ништа свршити. Ми би требали преко сутра да се састанемо и да у недељу одговоримо. А ко ће то све за један дан извидети, па да можемо на основу акта дати одговора?

М. Мостић. Ја предлажем да у комисији буду г. г. Мита Миловановић и П. Видаковић; и надам се да ће комисија за три дана моћи да сврши овај посао, јер кад је г. Миловановић то предложио, он сигурно и има већ неких података о овој ствари.

Мика Ђр. Ђорђевић. Ја молим г. председника да стави у дужност дотичним чиновницима да сутра изнађу сва акта што се ове ствари тичу, и кад то буде, то није онда никакав огроман посао, већ се да свршити одмах чим се акта расмотре и не треба им за ово никаква комисија.

Св. Караџевић. Ја опет држим да то треба да одредимо кога од чланова одбора да ту ствар извиди и реферирне.

М. Велизарих. И ја држим да то није никаква тешка ствар. Архивар судски може сутра да нађе акта а прек-сутра можемо да решимо како ћемо одговорити. Сву ту ствар решава један акт. (Тако је)

М. Миловановић. После не треба понова ни сазивати одбор за ову ствар, но кад се нађу и проуче акта, онда према томе нека се и одговори од стране суда. (Одобравање).

Председник. Ја мислим да је најнужније да се види кад је ова установа створена и има ли о томе каква уговора између општине и државне власти; је ли држава примила на себе какву обвезу; и најзад, да се види, има ли каквог акта о томе, да је општини уступљена она кућа где сад станују ови стражари — па према стању ствари и да одговоримо (Тако је)

Дакле молим вас да одредите лица која ће да разгледају акта о томе. (Чује се: М. Мостић...)

М. Мостић. Немојте господо. Ја сам се одиста примио да будем одборник општине београдске са тврдом вољом да свом енергијом и силама својим потпомогнем општини у свима пословима, и да радим вазда не само савесно но и енергично. Но сад у овој прилици и савест ми налаже да се не примим овога посла, јер сам у таквим приликама да сам претрпан другим пословима те никако не могу стати и на овај. Као што знате ја имам посла по све дневно и у нар. скупштини као посланик и као члан једнога одбора, морам ићи у клуб, а осим тога имам и свога посла као адвокат, да не могу свуда да стигнем ма да би хтео. Кад неби тога било, ја би се примио драговољно. Г. Мита Миловановић, који је само члан апелације где се после подне не ради, може и треба свакојако да се прими ове дужности; и ја мислим да он треба тога да се прими тим пре, што је то баш његов предлог.

Св. Караџевић. Ја предлажем за тај одбор г.г. Миту Миловановића, Перу Видаковића и Зарију Поповића. (Прима се).

Председник. Добро господо онда смо с тим свршили ову ствар.

Сад имамо другу једну хитну ствар, т. ј. хитну у толико у колико одређена комисија за регулациони план не може да ради, јер су неки одборници, који су у њој радили престали бити одборници, па сад на њихова места треба друге да одредите.

Св. Караџевић. Ја мислим да одредимо из сваког кварта по једнога, ако их нема од досадањих — с тога би молио да нам се каже који су у тој комисији? (Секретар чита који су.)

Председник. Дакле иступили су само г.г. Фердинанд Розетт и Васа Дучић и на места њихова треба друге одредити.

Но пре тога, сматрам да сам дужан да вам дам једно обавештење односно ове ствари. Ја од како сам постављен на ово место по готову сваког дана добијам протесте од грађанста: што се не свршава једном са том регулацијом, јер људи хоће да знаду како ће да се управља јупри грађевинама својим. То је врло природно и оправдано, јер заиста то је једна потреба да се зна. С тога сам ја и наредио да се инжењер који на томе ради, разреши од свију других дужности па да само тај посао ради и што пре да га сврши, и он је већ поднео акт да га је свршио у колико до њега стоји. Но одбор је

у последње време — кад ви није били — закључио по моме предлогу који сам учинио ради бржег свршетка овог предмета, да умолимо г. Министра грађевине да и он одреди комисију па да с нашом комисијом и ова од стране Министарства заједно ради на прегледу плана инжењеровог, па сам добио и одговор г. Министра да је то не могуће, зато, што је установљен сад грађевински савет који треба претходно да прегледа те планове. С тога дакле ја нећу моћи да убрзам свршетак ове ствари као што сам мислио, то да што пре задовољим наше грађане — но, ако ће се чекати док грађевински савет планове прегледа, не треба да се чека на нас, но ми од стране општине треба што пре да будемо готови с овом ствари. За то вас молим да попунимо комисију која је одређена, те да она што пре предузме рад. (Чује се: кандидирајте) Ја би вам предложио да узмемо г.г. Гргура Миленковића и К. Главинића — а после кад дође план пред нас, можемо одредити људе из појединих квартова (Прима се.)

Дакле и то је свршено.

Сад вас још молим да чујете још један акт.

Г. министар народне привреде обратио се на нас да му дамо један плац од 50 мет. дужине и 50 мет. ширине дакле у квадратури 2.500 метара где би се подигла рударска лабораторија а у замену за тај плац да нама буде извештан плац државни уступљен. Кад сам тај акт г. министров прочитао у седници одборској, онда сам ја покренуо питање да нам за овај плац који се од нас тражи држава да један плац од регулациони плацева где би подигли школу за Дорћол. Одбор је одредио комисију која би одредила плац, што би га држави уступили од општинских плацева на врачару.

Ја сам се по жељи комисије и одбора придружио комисији, изишли смо на врачар и нашли смо тамо једну парцелу у форми клиса, која би се могла уступити, но г. начелник привреде М. Мијаиловић, као изасланик г. министра тражио је да се уступи цела та парцела која износи на 9000 кв. метара. Ми то нијесмо могли одобрити да за 760 кв. метара дамо толико земљиште од 9.100 метара, него смо нудили 3.800 кв. метра, и мислили смо да ће г. министар на то пристати. На жалост, добио сам један акт да се каже да г. министар није задовољан с тим но тражи целу парцелу. Изволте сад чути тај акт.

Секретар чита акт г. министра.

К. Главинић. Ова је ствар доста важне природе а доста је и тешка, и ја држим да је нећемо моћи тако олако још вечерас да решимо. Према добивеном обавештењу и рачуну који сам овде укратко срачунао излази да ми више два пут дајемо но што примамо. Но на ову цел, напослетку требало би да општина нешто и жртвује. Држави је заиста потребно што веће земљиште, пошто ће се та лабораторија, која ће се тамо подићи, временом и да шири а и да распрострањује. С тога је сасвим умесно што држава тражи веће земљиште, али и ми треба да заштитимо интересе општинеке, што је могуће више, па да дамо на томе месту земљиште од онолико бар вредности, колико држава нама у вредности уступа. О томе би дакле требало, по мом мишљењу, размислити боље, па онда ствар решити. (Одобравање).

Председник. Добро господо, само би вас молио да одредите сада једну нову комисију на место оне која је била, пошто су они одборници истунили. Та комисија нека изиђе на лице места па ће видети шта се даје и шта се тражи и према томе нека поднесе своје мишљење па да ствар решимо.

Марко Велизариф. Ја би само молио да нам се објасни то, смемо ли ми ово земљиште да отуђимо.

Председник. По закону ми не смемо продати општинско имање без одобрења збора, али држим да можемо учинити размену — трампу. — Напослетку тако ја држим; али то мекда и није јасно по закону, с тога изволите о томе решите, како ви налазите да треба да се реши. Но пре свега ја држим да је потребно изабрати комисију, која ће разгледати земљиште и дати мњење.

Милан Маринковић. Имали држава још празног земљишта до тога, које нама уступа (Нема) — ако има онда да се иште још па да се изравнамо (Нема). Кад нема — онда ово је много да дамо.

Марко Велизариф. И држава је нама вољно пристала да уступи онолики плац где би се зидао вар. суд, без икакве накнаде, као што смо о томе били ономад извештени, па с тога и ми овде не би требало да правимо њој тешкоћа. Само је питање: да ли ми смемо и ту трампу да учинимо без збора.

Председник. Као што сам казао ја држим да трампу можемо учинити али само тако ако се види да није очевидна штета за општину. Но овако, како се тражи, да се даде много више но што се прима, мени се чини да то неће моћи да буде.

П. Видаковић. Ја сам мишљења да у начелу одложимо дебату овог питања за идућу седницу. Да видимо у чему је ствар и како стоји у закону, па ћемо онда решити. Може бити да ћемо моћи да решимо и без нове комисије, а може бити да ћемо добити и да не одређујемо комисију.

Др. М. Леко. Ствар је ова врло важна и не би требало да се одлаже. Сад смо чули акт г. министра, и држим да треба да одредимо комисију па нека она извиди ствар и поднесе реферат. Истина ми немамо права да отуђујемо непокретна имања општинска, али мислимо, да имамо излаза у том: да се процени и једно и друго земљиште, па да дамо вредност за вредност, а што би више дали, то да дамо на службеност држави а не у својину.

Никола Поповић. Предлог г. министров врло је уместан и оправдан, и ми треба да га прихватимо. Ја знам неколико општина у једној земљи, која је далеко од нас на западу, која се за овакве и подобне ствари толико стара, да је подигла своју индустрију. Тамо се даје не само земља него се набављају чак и алати, само да би се довели људи у општину да ту раде. Зато и ово тражење г. министрово сасвим је умесно. Развити тај рударски посао у Србији, то је сасвим потребно, и то нам је једна од најпотребнијих установа. Наша је земља рудама богата, и нама су такве зграде, као што ће бити ова коју држава намерава подићи на овом плацу, једна од најпречи потреба. Ја знам да је пре месец дана први пут продато у Аустро-угарској олово из нашег рудника — дакле Аустро-угарска купује већ од нас олова, а купаца ће му бити и

у другим државама, само ако се одпочне као што треба радити на нашим рудницима. С тога овај предлог г. министра треба озбиљно потпомоћи. Сад што се тиче тоса колико се даје, а колико прима у квадратури земљишта, — ја господо познајем оба ова земљишта о којима је реч. Општинско је земљиште на крају вароши, на врх врачара, где се купује и продаје ланац и за 20 д. а земљишта код сакачесме оно је у средини вароши и ту се купује и продаје један ланац земље не за 20 и 50 него за 200 и за 500 дук. п. И одбор дакле, а и цела општина требало би да прими овај предлог г. министров, са обе руке. Колико се времена вади олово код нас у окр. подринском, али све у оним необделаним полугама, и тек сад, кад се почело нешто озбиљније радити, ми смо већ доживели да се извесна количина прода Аустро-угарској. С тога ову ствар треба потпомоћи, а ја мислим да неће требати да се за ово тражи одобрење збора, јер кад се могло онолико земљиште дати за дом сиротне и напуштене деце зашто се не би могло дати за један овакав користан и деликатан посао, који је врло нужен целој земљи. — Мислим да се сад одмах избере комисија која ће ту ствар уредити и свршити. Ја мислим да не би било ни једнога човека не у општини но чак и у целој Србији, који би нам у овој ствари што замерио, и који не би ово одобрио.

Ј. Вајлони. За цело стоји онај разлог, што је навео г. министар односно одкопавања земљишта, јер кад се врачар откопава, онда се мора све до бошка у ономе правцу сразмерно сниско спустити св. земљиште. Дакле кад би се дао држави такав један плац у тој линији, онда би се морало откопавати и земља носити, што би свакојако отежавало посао. Што се тиче величине — ја држим да овде треба гледати на вредност земљишта које даје општина и на вредност онога, које ће примити од државе, и према тој вредности, ако дамо тамо на врачару 3 квад. метара, а овде у вароши добијемо 1 квадратни метар, ја мислим да ни мало ниемо општину оштетили. (Одобравање).

К. Главинић. Ја видим из говора г. г. одборника да није ниједан у начелу противан овој трампи. Ствар је само у томе да се види у каквој размери стоје цене једног земљишта и другог земљишта. С тога би требало одредити комисију да све то узме у обзир, па онда да решимо ствар и да видимо да ли ће требати да се пита збор.

К. Црногорац. Ми смо вољни да примимо овај предлог г. министра, само је питање смемо ли то да учинимо без решења збора општинскога? Мени се чини да не смемо без збора то решити и мени дужност налаже да то кажем овде.

Председник. Ја мислим господо да за сада одредимо комисију да она испита оно земљиште које ми дајемо, и оно које примамо, а да испита и оно што се од нас тражи, па онда да о овој ствари решимо. Ја вас молим, дајте ми кандидате за ту комисију.

М. Велизариф. Ја предлажем: г. г. Марка Лека, П. Видаковића, Николу Мијаиловића, Николу Поповића, Г. Миленковића и Мил. Јосимовића (Прима се.)

Председник. Сад вас молим да још дате неколико уверења о владању која власт тражи, па можете ићи.

(Дају се уверења.)

ДРУШТВО СВ. САВЕ

Главни одбор „друштва св. Саве сматра, да је у првом реду друштво св. Саве позвано, да узме на себе иницијативу око прикупљања и деобе прилога за пострадалу нашу браћу од поплаве у Краљевини Србији.

За то се овим Главни одбор „друштва св. Саве“ обраћа на сва племенита срца, молећи их да похитају са својим прилозима пострадалима у помоћ.

Прилози ће се примати:

а), у Београду у стану друштвеном у Митрополији, сваког дана од 4-7 часова по подне а и код пододбора друштвених по квартовима;

б), у Србији код друштвених пододбора и одбора које, пододбори друштва св. Саве буду за ту цел образovali.

Бр. 219.

4. Априла 1888. године.

Београд.

За председника
„Друштва Св. Саве“
ПОТПРЕДСЕДНИК Гл. Одбора
Михаило М. Богичевић

деловођа, тајник,
Н. Р. Поповић

Да би и са своје стране помогао књижевницима који се баве проучавањем балканског полуострва и народа, који на њему живе, Главни одбор „Друштва Св. Саве“ решио је, да се по могућству друштвених средстава набављају за друштвену библиотеку књиге о Балкану у опште или о ма којој од балканских земаља посебице, као историје, географије, путописи и т. д. на српском а и на другим језицима.

Али, како би се, при новчаним средствима, којима Друштво Св. Саве данас располаже, могла само врло мала и посве незнатна сума на куповину таквих књига одвајати, то би према томе Друштво Св. Саве, тек после неколико година дошло до потпуне библиотеке, а тиме би се и сама цел друштвена за дуго време у неколико отежавала.

Према томе, потписани у име Главног одбора друштва Св. Саве, апелује за све патриоте и пријатеље српског народа и моли их, да прилогом оваквих књига, друштву у помоћ притеку. Нарочито се обраћа на г.г. пицеце овакових дела и г.г. књижаре, како овде, тако и на страни.

Имена ових предложеника, заједно са насловом и бројем приложених књига, биће довно одштампана у нашим главнијим листовима.

Бр. 218.

4. Априла 1888 године.

Београд.

За председника
„Друштва Св. Саве“
ПОТПРЕДСЕДНИК Гл. Одбора
Михаило М. Богичевић

Деловођа, тајник
Н. Р. Поповић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Одбор општине Вароши Београда решио је: да се и ове године да „Друштву Св. Саве“ помоћ у хиљаду динара, и да се у будуће редовно по оволико уноси у буџет општински и Друштву издаје.

Главни Одбор „Друштва Св. Саве“, предајући јавности ово решење одбора општине београдске, благодари му на овакој племенитој и патриотској бризи за напредак и ојачање овога Друштва, и нада се: да ће се на патриотизам општине миле нам престонице угледати и многа друга општина и корпорација у Српству.

4. Априла, 1888 г.

у Београду.

Потпредседнио Гл. Одбора
„Друштва Св. Саве“
Михаило М. Богичевић

Секретар,
Ранко Петровић

НАРЕДБА

Суд ово општински наређује свима клачима који кољу јаганце за јавну продају да од 1. Априла ове године, морају клати у општинској кланици а никако по дућанима и авлијама.

Који се год ухвати да противо овој наредби ради, казниће се према закону о неуредностима и непослушностима.

Из Суда општине вароши Београда 30. Марта 1888 г. ЛБр. 49.

ОБЈАВА

Према члану 5-ом закона о чувању пољског имања општински је Одбор одредио, следеће казне за потрице, и то:

а) код стрмних жита и ливада за погажени један квадратни метар 0·10 дин.

б) код кукуруза за један струк 0·01 дин.

в) код винограда за један упропашћени чокот 0·40 динара.

г) код баште квадратни метар 0·20 дин.

д) код воћњака, ивиљака и браника, од квадратног метра 0·10 дин.

Ово се јавља грађанству ради знања.

Од стране општине вароши Београда 1-ог априла 1888 год. АБр. 117.

Суд ово општински обзнањује свакоме, да је за продају јагањаца одређена Марвена пијаца и да ће се почев од 1. Априла наплаћивати од свију

У пиљара, шпекуланата или сељака који стоку овако купују па је на комад продају, за општину аренда по 0·50. динар за сваки продати комад па ма где они продају вршили а тако исто и сви печењари и кувари дужни су да се Суду јаве и прописну таксу плате. Који се год ухвати да противно уради казниће се као кријумчар.

Напротив, трговци или сељаци, који стоку чопором на пијацу дотерују, па исту на комад продају, неће плаћати никакву таксу.

Од стране Суда општинског 30. Марта 1888. год. АБр. 200.

НАЗНАЊЕ

Правила о псетарини, која је утврдила и Управа вароши Београда, ступиће у важност од 1. Априла ове године.

Према томе сви они који држе пашчад треба да тога дана да се пријаве општинскоме суду, да плате прописану таксу и добију марку, коју свако псето мора увек олитар да носи.

После овога рока, почеће хватање оне пашчади која нема марке и по томе која се не чува.

Такса је прописана ова: за псето ма какве расе 3 а за кују 6. динара.

По чл. 6-ом правила они који не буду узели марке за псето, које чувају, казниће се шестогубом таксом.

Из управне седнице општинског суда 17. Марта 1888. г. ЛМ^б 47.

ПСЕТАРИНА

Да би грађанство што боље упознало одредбе, доносимо по ново:

ПРАВИЛА псетарине Вароши Београда.

Члан 1. Да би се спречило намножавање паса које нико не чува, и тиме избегле опасности што иначе прете, општине је *дужност*: утамањивање паса без гесе, а *право*: наплаћивања таксе за марке, које мора да има и о литар увек да носи свако псето које се чува.

Члан 2. Утамањивање паса општина ставља у дужност закупцу права на испражњивање нужника и помијара на начин и по такси уговора. А ако у хватању паса буде нимарљив или противно овим правилима, у колико се она њега тичу, буде поступио, казни ће се за сваки случај са 12 динара.

Члан 3. За марку плаћа општини сопственик псета: за пашче ма какве расе 3 за кују 6 динара. — Тога ради чим ко набави какво псето, дужан је одмах пријавити га општинској власти (одређеноме званичнику у општинској кући) који му по наплати таксе одмах издаје жиг, пошто овај добије број под којим је псето у књигу заведено (с назначењем и имена онога чије је. — Кад се пак која куја општени, газда пезин дужан је најдаље за 2 недеље дана штенце убити и побацати; у противном случају мора се пријавити и платити за њих половину таксе која вреди за годину дана.

На захтев приватних, стрвинар је дужан примити штенце да их утамани, пошто му се за свако поједино плати по 0·05 пара дин. таксе.

Члан 4. Ако и чим се догоди да псето марку изгуби, одмах се мора пријавити по ново да учини и друга марка узме, но у овоме случају плаћа се само половина прописане таксе.

Члан 5. Ни једно псето, које има марку, стрвинари не смеју да хватају, зато је нужно и свако псето које има госу мора непрестанце о литар да носи прикачну марку, како би се увек видела. Марка носи овај знак: **О.В.В.** и број под којим је псето у књигу заведено.

Члан 6. Ко се ухвати да злоупотребљује право општине кривично ће бити одговоран, а ако се на псету ухвати лажна марка, госа ће се казнити четворогубом таксом и псето убити. Ко пак своје псето не пријави и марку не узме, казниће се 6-тогубом таксом.

Члан 7. Чија се куја нађе да скиће по сокацима а раскуцала се је, тај се казни са 10 дин.

Чл. 8. Сукобе између имаоца псета и општине, односно званичника који рукује маркама, расправља један општ. судија. Жалбе се подносе председништву општине.

Члан 9. Ова правила и свака њихова допуна или измена, као и споредне наредбе по њима, саопштавају се преко општинских новина, за то се незнањем нико не може извињавати.

Члан 10. Од дана обзнане ових правила, када она ступају у важност, па за месец дана, дужан је сваки грађанин пријавити свог пса да марку добије, или га предати стрвинару који ће га убити а општина ће му платити 0·40 дин. пар.

Од стране Суда општине вароши Београда; из управне седнице 20. Новембра 1887. год. Београд (СБр. 11340) ЛБр. 180.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

ПИСМА ИЗ РУСИЈЕ.

(париском „Солеј“-у).

Петроград 24-ог Марта 1888.

Ако пристајете да оставимо за данас политику на страну. Право да говоримо, руска политика и нема каквих особености чари, од смрти покојнога пријатеља нашег, књаза Горчакова, на овамо. Истина гордо смо главу држали према Инглеској у Авганистану; али, на жалост, у Јевропи трпимо ево поразу за поразом. Ту нам пркосе Бугари, вређају нас Талијани а прете Немци. До скора играли највећу улогу у свету, а данас смо спали, као Французи, да нас држе у карантину остали народи. Али окренимо се, као што рекох, од ових јада руске дипломатије, и бацимо који поглед на тако звани „живот руски“, на онај покрет, књижевни и уметнички, руског друштва који се слободно развија ево већ десет година.

Прошло је време, доиста, кад је Јевропа гледала на нас као на какве варваре, кад је рецимо, у очима наших Француза сваки Рус био прост Козак, или нешто још горе, — она вера што свеће једе!*) Време је, као што рекох, учинило своје, док су трагични догађаји од 1870 отворили многе очи.

Ако је веровати, на прилику, новинарима и књижевцима, руски романи су сад у моди у Паризу. Па стоји ли то и за руске вештаке? Наравно ја не говорим ту и о музичарима, — по што су Шопен и Глинка одавна стекли јевропскога гласаного су ми нарочито на уму руски живописци, које бих рекао да париски љубитељи те вештине хоће да држе мало по даље. Тако на пример, морске слике *Ајвазовског* нису, мислим, најбоље оцењене у Француској; нити је, као што ме уверавају и сама она грандиозна трагедија војничка Верешчагина, тога Хораса Вернета руског, наша тамо ону љубав коју заслужује. Па ипак, Руси су постојано напредовали у тој вештини за ово четврт века. До скора презрена, чак и од петроградске муштерије, та је вештина ево освојила сад и ширу публику. Довољно је управо, погледати на гомилу што наваљује на врата Академије наука, или покретне изложбе руских живописа, па се уверити о горњем успеху. Ово је већ, петнајеста година како млада дружина руских вештака, пркосећи одлукама својих понтифа, држи своје годишње изложбе, независно од Академије лепих вештина. И за тих, петнајест година она је јављајући се узастопце, у свакој од наших великих центара, као у Петрограду, Москви, Харкову, Кијеву и Одеси, приказала на 1670 радова, са укупном вредношћу од близу милијун рубаља! Две трећине од ових радова нашло је и купаца нешто у држави нешто у публици. Свакако, друштво је, после врло скромних почетака, данас,

ако не богато, а оно бар славно и популарно. Ове године оно нам је изнело своја 132 живописа. То до душе није много према броју од осам или десет хиљада, које приређују, сваке године француски уметници у салону Јелисејском; али не треба заборавити да је овде реч о одабраним радovima, јер је друштво руских уметника врло строго у своме избору — на чему му се, дабогме, не може замерити.

Сем одабраног броја има још нешто, у овогодишњој изложби, што је обратило пажњу њених посетилаца. То је нешто: *промена* предмета. До скора руски су се живописци искључно бавили сликањем природе. То су или биле реке слеђене, или шуме увеле, или сунчев залазак у снежном огледалу, или сребрна месечина над неким горама Украјине. За природњацима дошли су историчари — и они — искључиво руски. Тада смо видели Петра Великог како угушује буну својих „Стрелаца“, Ивана Грозног како смишља каштигу бојара, а после њега разне Борисе Годунове, праве и лажне Димитрије, као и пламенове Москве од 1812.

Данас је све то уступило место другој моди. Ви нити имамо пред собом више оне поларне призоре, ни мртве сезоне ни историјску драму. Руски живописац слика нам данас радије човека по природу, садашњост у место прошлости, и народне моменте у место дворских катастрофа. Сви им готово сви радови, изложени за ову годину представљају савременика, рецимо, каквог интересног варошанина ил сељака. Сlike су те, махом, тужне и сентименталне — веран превод људска бола и јада народног. Као и музика руска, живописна вештина је овде тумач беде и невоље. Такве је, у осталом, општа тенденција нове школе. Али дозволите ми да у кратко опишем неке од изложених радова, шалећи, што их неће видети наше Паризлије који би их и лепо примили.

Једна и то најжиљва слика биће она г. Ивановна која нам представља: „*Повратак исељеника у истојбину*.“ Доиста ништа тужније нема од овако простог једног призора. Пред нама је мужик, јадан и жалостан, го и бос где уморним кораком путује преко огромне степе Оренбурга. Жена му лежи мртва на бескрајној пољани, Нем и очајан, он вуче са собом једно дете које у колевци спава, а поред њега двоје старијих од пута посусталих. У целој слици огледа се нека нема погаиост горкој судбини. Да, преоденост судбини! главна црта и *Делоковог* живописа: „*Божије воље!*“ Овде видимо једну сеоску колебу у сузама око самртне постеље кућне главе. Жена плаче, наслоњена на једну стару „*Табушку*“, док траје женске сирочади, и сувише нејако да појми тугу и бол, стоји око мајке и чуди се њеноме јецању.

Мање трагичан, али не и мање сентименталан јесте живопис г. Богданова: „*Молитељке*.“ Њих су две — мајка и ћерка — што просе сумњиву потпору једног моћног господина но који их преко момака из канцеларије истерује. — Тужан је и предмет

*) Овај појам француског народа о Русима остао је из наполеонских времена, када су оно московски погледници враћали посету незваним гостима из Париза. У недостатку масти ил обична лоја. Рус су, кажу, пржили своја јела с лојаним свећама, са чега су им Французи наденули име „свећоједи“ „*mangeurs de chandelles*“ Ур.

г. Савицког: „Полазак у рат“, који нас живо потсећа на дирљиве призоре од 1877. Огромна маса војника, коју воде подофицири притисла жељезничку станицу. Жене, мајке, сестре ил заручнице топе се у сузама, а имају и за шта — растанак је ту. Мушки се јуначе — срамота је војнику плакати — али по неког и суза савлада и ено га где се крије и са стегнутим срцем грли дете које можда неће више видети....

Слика г. Јарошченка није тако тужна, али ни је за то и мање дирљива. Име је њено: „Ваља сваком живети.“ Ту се представља једна чета за Сибир одређених осуђеника. Они су сви стрпани један преко другог у нарочитом вагону жељезничком, и без сумње, да ће преко Нижег Новгорода, бити упућени на степе сибирске. Једна стара жена са девојчицом, као и неколико крупних мушкараца радознано прате слетање голубова који долазе да добију из руку мало црне робијашке проје, кроз решетку њихове покретне тавлице. „Ваља сваком живети“, па свакога мора и ганути овај приказ, осуђених јадника који деле с тицом голубицом и последњи залогаш свој!

Даље, заслужује да се спомене: „Сејач“ госп. Мјасоједова, „Косидба“ у једној сеоској општини од г. Брилова; „Први Снег“ од г. Дубовског; „Прве ласте“ од г. Колодовског; али особито онај велики и узбуђујући живопис г. Васњецова: „Обале Дњепра пред буром“! Најзад, не смемо заборавити ни крупни рад г. Пријачникова „Сеоски Сабор.“ Ту се представља једна шарена и мало напојена гомила мужика, где око два огромна и кључајућа казана славе свога светитеља.

Ја сам за крај овог писма задржао, да проговорим о двема, тако рећи, сенсацијоним живописима ове изложбе, од којих је један историчке а друге и политичке природе. — али оба издајућа тенденцију у корист руско-француске дружбе.

Прво је дакле рад г. Неврева, једног од наших најбољих сликара историје. Ту нам се представља женидба Хенриа I-ог краља француског са Аном Ђерком великога књаза кијевскога Јарослава. Друго је потез г. Богољубова. Он нас, из Неврељеве руско-француске алијанције у једанајестом веку преноси у савременост деветнајестог. Позорница му је франц. пристаниште Хавр. а година 1887. Једна корвета руска хоће да се отисне са обале, а окићена је сва заставама оба народа. Огромна маса света покрила обалу, и машући капама и марамима поздравља корвету са усклицима „живела Русија“, док се мрнари упарађени на крову лађе одазивају са „живела Француска.“ Наслов ове слике и састоји се из ова два узвика... Па шта дам кажем? Исповедићу се макар ме когод и за шовинисту усео. Пред оваким приказом у даљини од неких 800 миља од Француске ми мајке отаџбине, мени су ме као и тројици земљака, који ту беху напуниле очи суза. Сви смо помислили: да ли она велика идеја

о савезу руско-француском — које смо ми побожни апостоли у овом листу — да ли она није већ и на прагу свога остварења?!.....

КЊИЖЕВНИ ПОЈАВИ

ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА

књига II.

Време Краљевства и Царства

од

ПАНТЕ С. СРЕЊКОВИЋА

проф. вел. школе

Цена 3 дин.

ПАТНИЦА

РОМАН

од

ЈАКОВА ИГЊАТОВИЋА

III књига

„Премислијати, — иа пресудити.“

Цена је књизи 60 новчића

Добити се може само у штампарији Арсе Пајевића у Новоме Саду.

ПОЗНАВАЊЕ ПРИГОДЕ

Познавање и неговоње човечијег тела, познавање животиња, биља и минерала

СА 63 СЛИКЕ

написали:

БОРИСАВ Б. ТОДОРОВИЋ, професор

и

ЛАЗА ОБРАДОВИЋ, учитељ.

Код Медецијана и Кимпановића могу се добити ове књиге:

ИЗ ЦАРСТВА ДУХОВА и АВЕТИЊСКИ ПОЈАВИ

од Теозофа.

Цена 50 пара. дин.